

Tynset, Rendalen og Alvdal kommuner
2560 Alvdal

Saksbehandler, innvalgstelefon
Benedicte Broderstad, 61 26 60 55

Iverksettelse av betinget skadefelling av en ulv i Tynset m. fl.

Vi viser til telefonsamtale med Erling Semmingsen, leder av Tynset beitelag, den 5. juli kl. 1307. Det ble muntlig ble søkt om fellingstillatelse på ulv. Bakgrunnen for søknaden var dokumentert skade av ulv samme dag i Gammeldalen, Tynset. Fylkesmannen ga muntlig fellingstillatelse og varslet fellingsleder i Nord-Østerdalen om dette kort tid etter.

Bakgrunn

Statens naturoppsyn (SNO) v/ Eivind Fallet ringte Fylkesmannens vakttelefon ca. kl. 1230 den 5. juli; ett lam var dokumentert skadet av ulv og ble avlivet i Gammeldalen. Ytterligere et lam var dødt, og skulle sees på av SNO. Det ble av deretter søkt muntlig om skadefellingstillatelse av leder i Tynset beitelag Erling Semmingsen. Fylkesmannen iverksatte skadefellingstillatelse kort tid etter. Skadefellingsleder Trøan fikk beskjed pr. telefon.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

Rovviltforskriften § 1 (formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 5 (Hedmark) skal ha 10 årlige ynglinger av gaupe, fem av jerv og tre av brunbjørn jf. rovviltforskriften § 4 første ledd bokstav e. Sammen med region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal Hedmark ha 4–6 årlige ynglinger av ulv, hvorav 3 skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark, jf. § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, vedtar rovviltneemnda en kvote for betinget skadefelling, jf. § 8. Rovviltneemndene i region 4 og 5 vedtok den 11.4.2018 en betinget skadefellingskvote på åtte ulver. Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den

rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd. Det er dyr igjen på kvoten for inneværende sesong.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf. § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til rapport fra Rovdata, Viltskadecenter, SLU og Høgskolen i Hedmark om «Bestandsovervåkning av ulv vinteren 2018-2019. Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 1-2019, av mai 2019».

”Føre-var-prinsippet” i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, bl.a. gjennom Liberg m.fl. (2011), jf. § 10. Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark sin inndeling av fylket i tre forvaltningsområder, og ut i fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf. § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark er fylket inndelt i to ulike forvaltningsområder. Det aktuelle beiteområdet ligger innenfor blå sone, som rommer områder som er viktige for å oppnå bestandsmålene for rovvilt og viktige beiteområder. I forvaltningsplanen framgår det at beiteområder markert på kartet innenfor blå sone skal forvaltes som prioriterte beiteområder. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for rovvilt i Hedmark.

I forhold til § 9 annet ledd bokstavene b og c foreligger det skadeomfang i nærheten av der ulven er observert. Det er sluppet et betydelig antall dyr i området, og skadepotensialet vil være stort dersom en ulv fortsatt skal ha tilhold i området. Siste års erfaringer med ulv på våren i disse områdene, er at det utover i beitesesongen har gitt betydelige skader.

Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet i nær framtid, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader at det iverksettes fellingsforsøk på

ulven. Fylkesmannen anser det ikke hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

Etter instruks fra Miljødirektoratet 21. mai 2018 skal Fylkesmannen ved vedtak om skadefelling på ulv beskrive hvilken innsats som er gjort for å avdekke genetisk status, samt beskrive andre relevante vurderinger knyttet til dette. SNO har samlet inn møkkprøve for DNA-analyse.

Fellingslagets leder har bedt om at det åpnes for mulighet til bruk av løs på drevet halsende hund. Fylkesmannen viser til Klima- og miljødepartementets tiltakspakke for å gjøre det lettere å felle ulv utenfor ulvesonen. Her åpnes det for å bruke løs på drevet halsende hund fra dag én der dette kan være et hensiktsmessig virkemiddel for å oppnå uttak. Det er et vilkår at beitelagene i det aktuelle området er enig i at slik hund kan brukes. Det er fremdeles en spesielt sårbar tid for vilt med yngle- og hekketid. Fylkesmannen understreker derfor at det er særdeles viktig at eventuell bruk av løs hund gjøres på en måte som reduserer faren for forstyrrelse av annet vilt til et minimum. Hundene skal ha på seg peiler og må hentes inn dersom det viser seg at de ikke lenger følger ulvesporet. Videre må slike hunder bare slippes på helt ferske spor som en med sikkerhet vet at er etter den aktuelle ulven. For å systematisere erfaring med bruk av slik hund, skal det innen en måned rapporteres til Miljødirektoratet om bruk og effekt av tiltaket.

Det er i tillegg fra fellingsleder bedt om å få ha muligheten til å postere i bil under fellingsforsøket.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsatt oppholder seg i området, gir Fylkesmannen tillatelse til skadefelling på en – 1 – ulv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Alvdal kommune får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket jf. skadefellingsprosjektet i Nord Østerdalen.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til Tynset kommune sør for fv 681 og øst for rv 3, Tolga kommune sør for fv 681 og vest for fv 26, Engerdal kommune vest for fv 26 og fv 217 og Rendalen kommune nord for fv 217, øst for rv 30 nord for vegen fra Bergset til Hanstad øst for rv 3, Alvdal kommune øst for rv 3.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - ulv i tidsrommet **5.7.2019 kl. 13:40 til 11.7.2019 kl. 12:00.**
3. Alvdal kommune er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Fylkesmannen krever at det er **kun** personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring, må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere - oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på **inntil kr 56 000,-**. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Rammene er absolutte. Dersom det er

ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i *forkant*.

Fellingsleder skal rapportere til Fylkesmannen om forbruk av rammen innen 3 dager etter endt skadefellingsforsøk.

5. Ulv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst av 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
8. Felling eller forsøk på felling av ulv skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom ulv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan Fylkesmannen kontaktes via vakttelefonen – tlf. nr. 970 29 840.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.
12. Det gis tillatelse til å bruke løs på drevet halsende hund på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
 - Hunden(e) skal ha gps-sender.
 - Hunden(e) skal bare slippes på ferske spor som en vet sikkert er fra ulv.
 - Dersom hunden slår over på annet vilt eller husdyr skal hundefører være i stand til raskt å ta inn hunden.
 - Husdyreiere i området må godkjenne at hund kan slippes.
 - Kommunen må gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven.
 - Senest en måned etter at løs på drevet, halsende hund er brukt skal det sendes rapport til Miljødirektoratet med kopi til Fylkesmannen. Av rapporten skal det framgå hvordan slik hund er brukt og effekten av dette. Det skal ligge med utskrift eller fil av gps-logg fra hundepiler.
13. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
 - Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i Futteral, bag eller veske.
 - Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
 - Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.

- Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.

Dersom ulv felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr. 970 29 840.

Dersom en ulv skadeskytes skal det gis melding til Fylkesmannen og politiet.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er **tre – 3 – uker** fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Benedicte Broderstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO v/Faldet

Alvdal kommune	Gjelen 3	2560	ALVDAL
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Politiet			
Tolga kommune	Kommunehuset	2540	TOLGA
FM Oslo Viken			
Rendalen kommune	Hanestadveien 1	2485	RENDALEN
Engerdal kommune	Engerdalsveien	2440	ENGERDAL
	1794		

Jo Esten Trøan